KOLİME* SAĞLIK SERİSİ

01

10 Soruda HPV

*Koli: Türkiye'deki LGBTİ+ jargonunda cinsel ilişki anlamına gelir.

KOLİME* SAĞLIK SERİSİ

01

10 Soruda HPV

1. HPV nedir?
2. HPV nasıl bulaşır?
3. HPV riskini azaltmak için ne yapabilirim?
4. Bende HPV olup olmadığını nasıl anlarım?
5. HPV enfeksiyonum varsa tedavi olabilir miyim?
6. HPV'nin aşısı var mı?
7. Kondom (prezervatif) kullanıyorum, korunmuş olmuyor muyum?
8. HPV ne kadar yaygın?
9. Ama benim cinsiyetim...?
10. HPV ile ilgili "aklımda deli sorular" varsa ne yapabilirim?

01 HPV nedir?

HPV (Human Papilloma Virus) bir enfeksiyon etkenidir. HPV'nin 100'den fazla tipi vardır. Bir kişinin birden fazla tip ile enfekte olması mümkündür. Bazı tip HPV'ler sadece genital siğillere neden olurlar, bazı tip HPV'ler ise vücudun bağışıklık sistemi tarafından birkaç yıl içinde etkisiz hale getirilerek herhangi bir sağlık sorununa neden olmazlar. Ama bazı tip HPV'ler vardır ki sağlık açısından yüksek-riskli gruptadır ve dünyadaki tüm kanserlerin %5'inden sorumludurlar.

02 HPV nasıl bulaşır?

HPV en sık cinsel yolla bulaşır; dolayısıyla cinsel olarak aktif olan herkes risk altındadır. HPV ile enfekte biriyle seks oyuncaklarını ortak kullanmak, oral, anal, vajinal seks yapmış olmak.

03 HPV riskini azaltmak için ne yapabilirim?

- Her cinsel ilişkide ağız, penis, vajina kondomu kullanmak,
- Seks oyuncaklarını paylaşmamak,
- HPV aşısı yaptırmak.

04

Bende HPV olup olmadığını nasıl anlarım?

Bazı HPV tipleri hiçbir belirti vermez; bu sebeple anlamak zordur. Belirtinin olmaması enfeksiyonun da olmadığı anlamına gelmez.

Sadece HPV durumunu tespit edebilecek bir test yoktur. Bazı HPV tipleri (HPV 6, 11) genital siğillere (kondilom) neden olurlar. Siğil cildin üst tabakasında oluşan, çoğunlukla iyi huylu, yüzeyi karnabahar gibi pütürlü kabarcıklardır. Aynı yerde kalabilir, kendi kendilerine geçebilir veya çoğalabilirler. Siğilden alınan biyopsiyle HPV enfeksiyonunun var olup olmadığı ve varsa HPV'nin tipi tespit edilebilir. Testler Genel Sağlık Sigortası kapsamında yaptırılabilir. HPV konusunda referans laboratuvarı da vardır. Aşı yaptırılmış olunsa bile diğer HPV tiplerine bağlı kanser gelişme olasılığı olduğu için rutin tarama testlerini yaptırmaya devam etmek gerekmektedir. Genital siğili olanlar yılda bir kez siğillerinin durumundan, yok oldularsa yeniden ortaya çıkıp çıkmadığından emin olmak için bir enfeksiyon hastalıkları veya dermatoloji uzmanı hekime başvurmalıdır.

Yüksek-riskli HPV tipleri (HPV 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58) rahim ağzı (serviks) kanserine neden olabilirler. HPV'nin olup olmadığını ve varsa tipini tespit etmek için rahim ağzındaki hücrelerden sürüntü alınarak yapılan pap-smear testi ve HPV testi yap-

tırılmalıdır. Bu testler Sağlık Bakanlığı tarafından toplum tabanlı kanser tarama programı dahilinde yapılmaktadır. 30-65 yaş aralığında vajinada her beş yılda bir tekrar edilmek üzere uygulanmaktadır. Bu testleri yaptırmak HIV ile enfekte olanlarda çok daha önemlidir çünkü HIV ile enfekte olmayanlara göre 5 kat daha fazla risk altındadırlar.

05 HPV enfeksiyonum varsa tedavi olabilir miyim?

HPV enfeksiyonunun spesifik bir tedavisi yoktur. Genital siğiller birkaç yöntemle tedavi edilebilir:

- Lazer tedavisi,
- **Kriyoterapi:** Siğillerin likit nitrojen kullanılarak dondurulması ve uzaklaştırılması yöntemidir,
- **İlaç tedavisi:** Siğillerin üzerine doğrudan uygulanan kremlerdir.

Uygulanan tedaviden sonra siğiller yok olsalar bile yeniden ortaya çıkabilirler. Bu nedenle tedavinin tekrarlanması gerekebilir. Genital siğillerin olduğu bölgeyi traş etmemek önemlidir; traş bıçağının ciltte neden olduğu mikro çizikler siğillerin sayısını arttırabilir.

HPV enfeksiyonunun neden olduğu kanserler-

de ise kanserin türüne, evresine, yerine göre cerrahi yöntemler, kemoterapi, immünoterapi veya radyoterapi seçilir. Erken tanı tedavinin başarısını etkiler.

06 HPV'nin aşısı var mı?

Evet var. 9-26 yaş aralığındaki herkese öneriliyor. İdeal olan, 11-12 yaş aralığındaki çocuklara rutin aşı yapılmasıdır. 9-14 yaş aralığındaki ergenlere iki doz, 15 yaş ve üzerine ise üç doz aşı uygulanmaktadır. Sık seks pratiği olanlarda ve HIV enfeksiyonu gibi bağışıklık sistemini baskılayan tıbbi durumları olanlarda 26 yaşına kadar HPV aşısı güvenle uygulanabilir. Aşının cinsel aktivite başlamadan yapılması ideal durumdur ancak; aşının koruduğu tiplerin henüz bir sorun olmadığı olasılığı da düşünülerek, cinsel aktivite başladıktan sonra da aşı yaptırılması önerilmektedir. Türkiye'de HPV aşısı rutin aşı programında olmadığı için Genel Sağlık Sigortası kapsamında değildir. Bu sebeple aşı bedelini kendi imkânlarınızla karşılamanız gerekmektedir. Dünya'da HPV'nin dokuz tipine karşı antijen içeren bir aşı bulunmasına rağmen Türkiye'de, piyasada sadece HPV'nin iki tipine karşı (HPV 16, 18) ve dört diğer tipine karşı (HPV 6, 11, 16, 18) antijen içeren aşılar bulunmaktadır.

07 Kondom (prezervatif) kullanıyorum, korunmuş olmuyor muyum?

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan (CYBE) korunmak için lateks kondom (tercihen su bazlı kayganlaştırıcı ile birlikte) kullanmak en etkili yoldur. Bir kişide birden fazla cinsel yolla bulaşan enfeksiyon (CYBE) bulunabilir. Düzenli ve doğru kullanıldığında kondom HIV, Bel Soğukluğu (Gonore), Klamidya, Trikomonas gibi vücut sıvılarından bulaşan CYBE'ler için ve genital ülserlere neden olan Herpes (HSV) ve Frengi (Sifiliz) gibi enfeksiyonlar için yüksek koruyuculuk sağlar. Aynı şekilde kondom, HPV ve HPV enfeksiyonuna bağlı hastalıklar için de etkilidir, ancak kondomun tüm cinsel temas süresince kullanılması gerekmektedir. Buna rağmen HPV enfeksiyonu kondomun kapladığı bölge dışındaki alana temasla da bulaşabilir.

08 HPV ne kadar yaygın?

Cinsel pratikleri olan insanların %80'i hayatlarının bir döneminde HPV'nin bir tipiyle karşılaşıyorlar. O kadar sık görülüyor ki, "cinsel aktivitenin nezlesi" diye nitelendirildiği de oluyor. Kanser ile doğrudan ilişkili bu kadar güçlü başka bir enfeksiyon etkeni bulunmuyor.

HPV:

- Rahim ağzı (serviks) kanserlerinin neredeyse tamamından,
- Makat (anüs) kanserlerinin %90'ından,
- Vajina ve vulva kanserlerinin %65'inden,
- Ağız-boğaz (orofarenks) kanserlerinin %60'ından,
- Vulva kanserlerinin %50'sinden,
- Penis kanserlerinin %35'inden sorumludur.

09

Ama benim cinsiyetim...?

Canımcım, HPV cinsiyet atamadan, her insana bulaşabilen bir enfeksiyondur.

Riski arttıran durumlar:

- Yaş,
- Tütün kullanılması,
- Partner(ler)le açık konuşul(a)maması,
- Cinsel ilişki süresince düzenli veya doğru olarak kondom kullanılmaması,
- Bağışıklık sisteminin baskılanmasına neden olan diğer faktörlerdir.

10. HPV ile ilgili "aklımda deli sorular" varsa ne yapabilirim?

Kolime Sağlık Serisi'nin bu kitapçığı HPV'ye dikkat çekmek ve HPV hakkında akla gelen temel sorulara kısmen yanıt verebilmek için hazırlanmıştır. Daha detaylı bilgi için güncel bilimsel yayınları takip etmenizi öneririz.

Aklınızda bir şüphe varsa öncelikle aile hekiminize başvurunuz. Gerekirse dermatoloji (cildiye), enfeksiyon hastalıkları (intaniye), üroloji (bevliye), jinekoloji ya da KBB (kulak-burun-boğaz) uzmanı hekimlere de başvurabilirsiniz.

Bu broşür HEVİ LGBTİ+ Derneği sağlık komisyonunun çalışmasıdır. Bu broşürün içeriği Halk Sağlığı Öğretim Üyesi Dr. Yeşim Yasin ve Psikolog Selçuk Çelik tarafından hazırlanmıştır.
Haziran 2019

Hüseyin Ağa Mh. Balo Sk., Ezine
Apt. No:1, Kat:5, Beyoğlu,
İstanbul, Türkiye

+90 212 293 50 85
hevilgbt@gmail.com

Bizi takip edin!

@HeviLgbt HeviLgbtDernegi @HeviLgbt

www.hevilgbti.org

Bu broşür Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla HEVİ LGBTİ Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.